

Vergaderjaar 2020–2021

21 501-31

**Raad voor de Werkgelegenheid, Sociaal Beleid,
Volksgezondheid en Consumentenzaken**

25 295

Infectieziektenbestrijding

Nr. 577

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR MEDISCHE ZORG

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 september 2020

Hierbij bied ik u de geannoteerde agenda voor de informele videoconferentie van EU-gezondheidsministers van 2 oktober a.s. aan. Ik ben voornemens deel te nemen aan deze videoconferentie.

De Minister voor Medische Zorg,
T. van Ark

Beleidsdebat: Hervormingen Wereldgezondheidsorganisatie (WHO)

Inhoud:

Het Duitse EU-voorzitterschap is voornemens een eerste bespreking te houden over de mogelijk noodzakelijke hervormingen van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO)¹. Discussies over het functioneren van de WHO zijn van alle tijden. Echter, de huidige gezondheidscrisis maakt deze discussie urgenter dan ooit tevoren. Vooral het feit dat de VS zich terugtrekt uit de WHO, de kritiek op de vermeende te nauwe banden tussen de WHO en China en de structurele tekorten op de begroting, gecombineerd met kritiek op het feit dat externe partners als de Gates Foundation te belangrijk zijn geworden, maakt dat het belangrijk is dat de EU als een eenheid deze discussies aangaat. De meeting heeft tot doel om tot een basisconsensus te komen over de richting van de WHO eventuele noodzakelijke hervormingen en ook over gezamenlijke EU inzet.

Nederlandse inzet:

Nederland is voor een grondige en onafhankelijke evaluatie van de internationale corona-response. Hieruit zullen ongetwijfeld lessen getrokken worden over de werkwijze van de WHO en haar lidstaten. In deze discussie rondom het functioneren van de WHO trekt Nederland graag op in EU-verband.

Nederland steunde in mei jl. de in de World Health Assembly aangenomen resolutie die werd getrokken door de EU, waarin tot een dergelijk onderzoek wordt opgeroepen. Het panel dat dit onderzoek zal uitvoeren is inmiddels samengesteld: het *Independent Panel for Pandemic Preparedness and Response* (IPPR) en wordt geleid door Helen Clark (voormalig premier Nieuw-Zeeland en UNDP Administrator) en Ellen Johnson Sirleaf (voormalig President Liberia en nobelprijs winnaar).

Eén van de zaken die door deze Covid-pandemie duidelijk is geworden, is dat de WHO, om haar mandaat effectief te kunnen vervullen, afhankelijk is van de naleving van de International Health Regulations (IHR) door haar lidstaten.

De WHO heeft de autoriteit niet om naleving af te dwingen. Aan het panel is gevraagd om met aanbevelingen te komen.

Daarnaast kampt de WHO met een structureel budgettekort en te weinig flexibiliteit vanwege de hoge mate van oormerking. Als onderdeel van de discussie over de gewenste toekomstige rol van de WHO en de uitkomst van het onderzoek naar de coronaresponse, zou een toename van de verplichte en/of ongeoormerkte vrijwillige contributie kunnen worden overwogen.

Het *Independent Oversight and Advisory Committee* (IOAC) heeft in een eerste interim-rapport geconstateerd dat de WHO heeft gehandeld conform de International Health Regulations (IHR). Wel heeft de Committee geadviseerd om de IHR te herzien, waaronder het doorlichten van de taken en verantwoordelijkheden van de WHO, als ook die van de lidstaten. Nederland is van mening dat aanbevelingen ter versterking van

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

de IHR serieus moeten worden overwogen en moeten worden uitgewerkt op basis van de evaluatie van de coronarespons.

Nederland is bezorgd over het voorgenomen uittreden van de VS. Goede internationale coördinatie bij coronacrisis en andere mondiale gezondheidskwesties is een wereldwijd belang. De WHO heeft alle lidstaten nodig om haar rol goed te kunnen vervullen. Internationale inzet is om de VS zoveel mogelijk aangehaakt te houden. Stopzetting van de financiering van een van de grootste donoren van de WHO heeft ook direct impact op regulier werk WHO. Het opzetten van parallelle coördinatiestructuren, zoals nu in VS overwogen, zal niet bijdragen aan een effectieve respons.

Indicatie krachtenveld Raad

Naar verwachting zullen aanwezige EU gezondheidsministers actief bijdragen aan deze discussie. De EU en de lidstaten hebben zich actief opgesteld in de discussies binnen de WHO.